

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça del Mercat, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon i Fax: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTORA: Assumpció Maresma.

CAP DE REDACCIÓ: Joan Vila i Triadó.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Miquel Albero-la, Vicent Lafora, Joan Morales, Ignasi Pellicer, Jordi Sebastià, Rafa Gil (*Fotògraf*) i Lola Carrasco (*Secretària de redacció*).

REDACCIÓ BARCELONA: Oriol Malló, Pere Martí, Eduard Voltas i Mercè Montoliu (*Secretària de redacció*).

REDACCIÓ MALLORCA: Miquel Payeras.

CORRESPONSALS: Francesc Robert (Andorra), Ismael Belda (Alacant), Pere Codonyan (Perpinyà), Judit Casaprima (Lleida).

RÚBRIQUES: Jordi Ballo, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Vicent Patal, J. J. Pérez Benlloch, Ferran Torrent.

COL·LABORADORS: E. Aguilera, J. Alandés, S. Alcalà, A. Alfaro, L. Bonada, F. Bueno, F. de P. Burguera, X. Busé, J. A. Benach, F. Caballero, R. de la Calle, A. Castel, E. T. Climent, J. Comellas, A. Cort, S. Cucurella, M. Domínguez, X. Duran, M. Ferrando, L. Fern, V. Franch, X. Fuster, C. Gàmez, J. L. Guarner, D. P. Grau, A. Guasch, J. M. Jativa, J. M. Llurç, J. Mari, X. Mínguez, J. F. Mira, J. Morell, J. M. Oleaque, M. Ollé, T. Picazo, M. Porta Perales, P. Quintana, A. Reig, J. Reus, M. Serra, J. L. Sirera, M. Soler, M. Vicent, E. Vizcarra.

COL·LABORADORS GRÀFICS: S. Llosà, V. Navarro, D. Orri i C. Puértolas.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia), Rosa Serrano (Documentació).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (Cap de publicitat), Pole Position (Catalunya) (93) 302 26 61. Fax: (93) 317 83 45. Intermedia, SA (Madrid) (91) 319 06 51. Fax: (91) 310 66 22.

SUBSCRIPCIONS: Xelo Tortosa.

PRODUCCIÓ: Josep Agustí i Jem Cabanes (Correcció lingüística), Lina Casanovas (Maquetació), Rosanna Puchades (Textos).

DISSENY: Enric Satué.

TRACTAMENT ELECTRÒNIC D'IMATGES: Eina Edicions, SL.

FOTOMECÀNICA: Anón.

IMPRESSIÓ: Rotogràfica Valenciana SAL.

DIPÒSIT LEGAL: V-853-1984.

Control difusió:

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja siga mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Optimisme en temps de crisi

Els informes macroeconòmics d'àmbit estatal solem examinar-los amb el mateix prisma espanyol amb què s'han elaborat. Si citen el producte interior brut donem per entès que es refereixen al de tot l'estat i si anomenen la *renta nacional* no cal que ens preguntem de quina nació. Però moltes vegades és possible donar-los la volta i passar-los pel sedàs de les nostres necessitats informatives. Això és el que hem fet en aquest número amb un informe sobre la renda que presenta les dades espanyoles fraccionades per *províncies*. Tot i que aquesta divisió mai no l'hem sentida com a nostra, sumant algunes quantitats i traient alguns percentatges hem pogut elaborar dades globals dels Països Catalans. És cert que aquests càlculs deixen fora algunes parts del país que no tenim cap intenció d'excloure —Andorra, el Rosselló...—, però creiem que és una mancança disculpable en disposar d'unes dades prou interessants.

Les conclusions que ens permet traure l'informe són encoratjadores, ara que la paraula crisi va de boca en boca i acaba encomanant el pessimisme al més descregut. D'una banda, comprovem que la marxa econòmica dels Països Catalans durant la segona meitat de la dècada dels vuitanta ens ha permès acostar-nos gairebé fins als nivells de vida mitjans de l'Europa comunitària. L'avanç aconseguit en aquests anys d'expansió és prou espectacular. Ara, la crisi ens afecta com als altres països, però el terreny guanyat ja no el perdrem.

D'altra banda, veiem que zones considerades deprimides, com ara les comarques de Castelló o de Lleida, s'estan posant a poc a poc al dia en l'àmbit econòmic. És positiu constatar, per exemple, que Castelló siga el territori amb més empenta durant l'etapa que va del 1985 al 1990. Potser ja és hora que tots prenguem consciència de la potencialitat d'una zona sovint menyspreada o condemnada a fer de transició entre les dues grans concentracions urbanes del país: València i Barcelona.

Des de Castelló encara es veuen llunyans els nivells de vida d'altres parts del país, com ara les Balears, el litoral gironí o fins i tot la veïna València, però sense fer soroll, amb tenacitat, consolidant una indústria pròpia i engruixant el sector serveis, els castellanencs van pujant posicions. Els rànquings són clars en aquest sentit.

Com ho són també quan evidencien el moment delicat que travessen les Illes Balears. El declivi del turisme massificat i de qualitats mínimes —que portà els illencs a un nivell de vida molt superior al de la resta del país— ha col·locat ara l'economia balear en un carreró sense eixida. A més, la insularitat no esdevé cap ajuda a l'hora d'intentar diversificar l'activitat econòmica.

Una darrera constatació és que la distribució geogràfica coincideix amb l'econòmica: a Girona és on hi ha la renda més alta i a Alacant, la més baixa. La demarcació meridional del país té al davant un gran repte: intentar en els pròxims anys no quedar despenjada de la resta i això implica un esforç suplementari per tal d'apropar els indicadors econòmics.

Tot i que riquesa i pobresa es barregen constantment en el territori (les comarques despoblades de l'interior o els barris marginals de les grans ciutats són clars exemples d'un sud dins del nord), els desequilibris d'un extrem a l'altre del país no són tampoc excessivament exagerats. I això ens ajuda a veure amb més optimisme el futur.

